

Sundbyberg 22-06-10

Linnéa Meyer
Departementssekreterare
Kulturdepartementet

Skriftliga synpunkter med anledning av sakråd kring flyktingmottagandet från Ukraina den 8 juni

Utmaningar i mottagandet av flyktingar från Ukraina med funktionsnedsättning

Funktionsrätt Sverige är samverkansorganisation för 50 medlemsförbund som organiserar personer med funktionsnedsättning eller kronisk sjukdom. Vi har sedan ockupationen i februari försökt samla in erfarenheter från mottagandet från våra kontakter och förmedlat denna kunskap till berörda myndigheter.

Vi ser främst informationsbrister, oklarheter vad gäller ansvar i olika frågor och även brister när det gäller koordinering av insatser.

Vem har särskilda behov

Behoven hos de flyktingar som anländer till Sverige måste fångas upp vid mottagandet eller direkt via registreringen hos Migrationsverket. Även om registrering sker digitalt. Hos personer med funktionsnedsättning kan det handla om behov av tillgängligt boende, hjälpmedel, läkemedel, medicinska engångsartiklar och andra stödinsatser av mer eller mindre akut natur.

Idag fångas behoven upp på det anläggningsboende eller privata boende där personen hamnar och då börjar letandet efter information om vart man vänder sig, vilka rättigheter man har och vad man kan förvänta sig i form av stöd.

Bristen på tydlig och samlad information leder givetvis till svårigheter för de som kommer till Sverige men också för de som på olika sätt bidrar i flyktingmottagandet på frivillig basis.

Bristen på information verkar delvis bero på oklarheter kring vilka rättigheter massflyktdirektivet ger och var ansvaret för olika delar i mottagande och etablering ligger.

Detta kompliceras ytterligare av regionernas och kommunernas möjlighet att göra olika tolkningar av vad exempelvis vård som inte kan anstå innebär. På vissa ställen gör man exempelvis tolkningen att ex hjälpmedel ingår, på andra den motsatta.

Det innebär att rättigheterna inte är förutsägbara eller jämlika.

Det verkar också råda oklarhet och oenighet kring vem som ansvarar för vad, exempelvis när det gäller sociala insatser, som boendestöd, till den som omfattas av LMA och har särskilda behov.

Ansvarsfördelningen mellan Migrationsverket, andra myndigheter och kommunerna behöver alltså tydliggöras, så att mottagandet och därmed etableringen av personer med funktionsnedsättning inte blir en flaskhals.

Det bör vara ett nationellt ansvar/samordning hos

Migrationsverket när det gäller mottagande och placering av

flyktingar med funktionsnedsättning. Inte minst vad gäller döva, som ska placeras i teckenspråkig miljö. Information måste bli tydlig från staten till kommuner/regioner och till enskilda.

Vi ser behov av en mer långsiktig samverkan mellan myndigheter och civilsamhälle, men också mellan ansvariga myndigheter när det gäller mottagande och etablering av flyktingar/migranter med funktionsnedsättning. Denna samverkan bör ha siktet inställt på att bygga upp hållbara strukturer och en tydlig ansvarsfördelning för mottagandet i Sverige av flyktingar med funktionsnedsättning.

Vi ser positivt på det uppdrag MFD har fått att vara ett stöd gällande mottagandet av personer med funktionsnedsättning från Ukraina, men ser att detta uppdrag bör omfatta alla flyktingar/migranter/asylsökande som kommer till Sverige.

Det oroar oss att funktionsrättsperspektivet har varit och delvis fortfarande är osynligt i flyktingmottagandet.

Vi menar att Sveriges tolkning av EUs massflyktsdirektiv i det perspektivet kan anses vara snävt.

I artikel 13 punkt 2 står; **Medlemsstaterna skall se till att personer som åtnjuter tillfälligt skydd får sina behov tillgodosedda när det gäller social välfärd och uppehälle, om de saknar tillräckliga medel, samt sjukvård.**

Därför menar vi att rättigheter enligt SoL, HSL, LSS ska och behöver ges av kommuner och regioner till personer från Ukraina som fått uppehållstillstånd.

Vi ser behovet av att funktionsrättsperspektivet finns med i ansvariga myndigheters arbete med mottagande och etablering av flyktingar, precis som andra intersektionella faktorer analyseras i dessa processer. Om människor får sina behov åsidosatta leder det till stora individuella och samhällsekonomiska förluster. Risken är också att personer inte får sina rättigheter i svensk lag och internationella åtaganden i FN:s Funktionsrättskonvention tillgodosedda.

Med vänliga hälsningar

Nicklas Mårtensson
Generalsekreterare

Funktionsrätt Sverige

